

BORASDÁVDDA ČIELGGADANÁIGODAT
Pasieantadieđut

IS-0468
samisk

Čielggadeapmi go várohuvo ahte lea gassačoalle- ja maŋnebuoideborasdávda

Don leat čujuhuvvon čielggadeapmái spesialis tadearvvašvuodabálvalussii go várohuvo ahte dus sáhttá leat borasdávda. Dássáži dat lea dušše juoga mii várohuvo. Eanaš pasieanttaide duođaštuvvo ahte várohus ii doallan deaivása maŋná go leat dárkilit iskkaduvvon, nu go don ge galggat dál.

Don leat čujuhuvvon gassačoalle- ja maŋnebuoideborasdávdda čielggadeapmái (Pakkeforløp for tykk- og endetarmskreft). Čielggadanáigodat borasdávdi galgá addit einnostahttuvuođa ja oadjebasvuoda pasieanttaide ja oapmahaččaide ja lea našunála standardiserejuvvon geavat mas lea fágalaš vuoddu. Ulbmil lea dagahit ahte šaddá johtilis čielggadeapmi ja álggaheapmi divššus, ja garvit dárbbasmeahtun vuordináiggi nu ahte čielggadeapmi šaddá nu einnostahttiit ja lea nu unnán noadđin dutnje go vejolaš.

Čielggadanáigodat čilge maiddá man galle beavvi dat iešguđetge oasit čielggadeamis berrejit váldit. Geavatáiggit leat norbman, eai riikkumeahtun gáibádusat. Muhttin pasieanttaide leat dálkkaslaš sivat dasa ahte čielggadanáigodat váldá guhkit dahje oanehat áiggi go dat mii čuožžu našunála čielggadanáigodagas.

• **Čielggadeapmi go várohuvo ahte lea borasdávda.**
Ulbmil čielggadeamiin ja iskkademiiguin maid čađa don galggat dál mannat lea duođaštit ahte dus lea dahje ii leat borasdávda.

Sáhttá maiddá geavvat ahte čujuhuvvo viidásat eará buozalmasvuoda čielggadeapmái go borasdávdi. Jus čielggadeapmi čájeha ahte dus lea borasdávda, de oacčut dieduid vejolaš divššu birra ja mii dáhpáhuvvá viidásat.

Buot buohccivesuin mat čielggadit ja dikšut borasdávda galget leat sierra čielggadeami koordináhtorat geat ráhkkanahhtet du čielggadanáigodaga, dan bokte ahte diŋgojit diimmuid iešguđetge iskkademiide ja iskosiidda maid don fertet váldit. Sáhtát váldit oktavuoda čielggadeami koordináhtoriin praktihkalaš jearaldagaiguin čielggadeami, diimmuid ja sullasaš áššiid ektui. Čielggadeami koordináhtor lea dájvá buohccidivššár, muhto sus sáhttá maiddá leat eará duogáš.

Lea álo doavttir guhte vástida dálkkaslaš jearaldagaide.

Galggat oazžut diehtit makkár iskkadeamit leat guoskevaččat dutnje, ja goas dat iešguđetge iskkadeamit dahje iskosat galget dahkkot.

• **Čielggadandásit**
Dábálaččat lea čielggadeapmi dahkkojuvvon 21 beavvis. Muhtomin ádjána guhkit dálkkaslaš sivaidda dihte. Čielggadeapmi lea dan rájes go buohccivesuin lea ožžon čujuhusa fástadoaktáris dassá čielggadeapmi lea loahpahuvo ja lea duođaštuvvon ahte dus lea dahje ii leat borasdávda, dahje leat ožžon diagnosa ja lea mearriduvvon makkár divššu galggat oazžut. Áiggit leat čállojuvvon našunála gassačoalle- ja maŋnebuoideborasdávdda čielggadanáigodahkii.

lešguđet dásit čielggadeamis ja divššus	Kommentárat	Ávžžuhuvvo ovdal:						
Dássi 1: Áigi dan rájes go buohccivesuin oazžu čujuhusa dassá don boadát buohccivesuin vuosttaš háve	Čielggadeami koordináhtor fuolaha ahte dutnje biddjojuvvojit dat diimmu mat dus galget leat čielggadeamis.	9 kaleandar-beavvi						
Dássi 2: Áigi dan rájes go boadát buohccivesuin vuosttaš háve dassá čielggadeapmi lea loahpahuvo	Dán áigodagas dahkkojuvvojit iskkadeamit dus čielggadan dihte ahte leago dus borasdávda vai ii. Lea veahá erohus das makkár iskkadeamit dahkkojuvvojit, muhto eatnašat galget iskkaduvvot skopain čoalis gos maiddá váldo unna iskkus oacčis. Dasto váldojuvvojit mánga varraisikosa. Sáhttá leat dárba eanet iskkademiide. Dutnje addojuvvojit dieđut dađistaga. Go bohtosat iskkademiin ja iskosiin leat gárvásat, de dábálemosit sáhttá duođaštuvvot ahte leago dus borasdávda vai ii. Váldojuvvo mearrádus diagnosa birra. Jus dus ii leat borasdávda, de loahpahuvo čielggadanáigodat.	12 kaleandar-beavvi						
Dássi 3: Áigi dan rájes go lea duođaštuvvon ahte dus lea borasdávda dassá dikšu álgahuvo	Jus dus lea borasdávda, de dál plánejuvvo makkár dikšu dutnje lea buoremus. Mearrádus makkár divššu don galggat oazžut dahkko ovttas duinna, dábálaččat lea árvvoštallan man fágaidrasttildeaddji team-čoahkkin lea dahkan mii lea vuodđun dasa. Pasieanttaide geain lea gassačoalle- dahje maŋnebuoideborasdávda lea dábálemosit okta dain dahje mánga čuoovvoaš dikšovejolašvuodain heivvolaš: operašuvdna, seallamirkko ja/ dahje suonjardikšu. Operašuvdna lea dábálemos dikšu. Soapmá- sat ožžot seallamirkku ja/ dahje suonjardivššu dasa lassin dahje áidna dikšun.	<table border="1"> <tr> <td>Operašuvdna</td> <td>14 kaleandar-beavvi</td> </tr> <tr> <td>Dálkkaslaš dikšu</td> <td>14 kaleandar-beavvi</td> </tr> <tr> <td>Suonjardikšu</td> <td>18 kaleandar-beavvi</td> </tr> </table>	Operašuvdna	14 kaleandar-beavvi	Dálkkaslaš dikšu	14 kaleandar-beavvi	Suonjardikšu	18 kaleandar-beavvi
Operašuvdna	14 kaleandar-beavvi							
Dálkkaslaš dikšu	14 kaleandar-beavvi							
Suonjardikšu	18 kaleandar-beavvi							

Pasieanttat geain lea gassačoalle- ja maŋnebuoideborasdávda sáhttet dábálemosit álggahit divššu ovdal 35 - 39 kaleandarbeaivvi leat gollan dan rájes go buohcciviessu lea ožžon čujuhusa. Muhtumiidda ádjána guhkit, dálkkaslaš sivaiddihte. Du doavttir galgá addit dutnje dieđuid dan birra man sáhtát vuordit, ja addit eanet dieđuid du čielggadanáigodaga birra.

Don gávnnat eanet dieđuid siiddus helsenorge.no/tykk-og-endetarmskreft. Buohcciviesus gos čielggaduvvot leat maiddá dieđut iežaset ruovttusiiddus.

Notáhtat